

Budapest DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám:
21-37, éjjel 24-88. Sürögönc.: „Délbácska“ Novisad
Póstatakarékpénztári csekk számla Zagreb: 46.692/29

Novisad, 1928. január 1.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din
fél évre 240 din; egész évre 480 dinár. Egyesszám
ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár
Külföldre előfizetési díj egy hónapra 50 dinár.

Uj esztendő

Ismét forgott egyet az idő kereke és ismét egy újabb év előtt állunk. Az elmúlt ismerjük, de mit hoz az eljövendő. Egy évvel ezelőtt nem néztünk vérmes reményekkel az 1927. év elé. Mindössze abban biztunk, hogy a politikai és gazdasági helyzet, valamint a kisebbségi helyzet is megjavul. Nem voltunk tulságosan követelők és épen ezért nem is érhetett bennünket semmiféle csalódás. Teljesen világos volt ellőttünk, hogy mit lehet egy esztendő alatt elérni és mit nem.

Politikai téren határozott javulás mutatható fel az eddigi évekével szemben. A szeptember 11-i választáson a radikális-demokrata koalíció tekintélyes többséget szerzett és miután a szlovén néppárt is csatlakozott a koalícióhoz, annak meglehetősen erős a helyzete. Nálunk szinte már megszokottá vált, hogy mindig kormányválságról beszélnek, de ez a legtöbb esetben minden alapot nélkülözött. Vukicsevics kormányát is sokan szerették volna válságban látni, ez azonban nem következett be, mert a kormány szilárdan áll ma is. A politikai helyzet stabilizálódásának kétségtelenül a gazdasági stabilizálódást is eredményezni kellett. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy az ország gazdasági helyzete javult volna. E tekintetben is történtek ugyan lépések, amelyek hatása a múlt évben még nem volt érezhető, remélhetőleg azonban jövőre már mutatkozik annak a hatása. A legfontosabb intézkedés e tekintetben az adóegységesítés végrehajtása, mert ez tetemes megkönnyebbülést fog jelenteni a Vojvodina lakosságára nézve.

Kisebbségi helyzetünkben is jelentős változás következett be az elmúlt esztendő folyamán. Három választás volt, először a tartománygyűlési, szeptemberben a nemzetgyűlési, novemberben pedig a községi. Ezen választások alkalmával vett először eredményesen részt a Vojvodina magyarsága a politikai életben. A tartománygyűlési választásokon a radikálisokkal karöltve ment a magyarság és úgy a bácskai, mint a beogradi tartománygyűlésbe beküldte képviselőit. Igaz ugyan, hogy nem annyit, amennyi számáranyunknál fogva megilleti, a megválasztott tartománygyűlési képviselők azonban még így is képviselhetik a magyarság érdekeit. A szeptemberi nemzetgyűlési választások alkalmával pedig szintén résztvett a magyarság a választásokon.

Az 1927. év igazolta, hogy a Vojvodina magyar kisebbsége kezd konszolidálódni és mind nagyobb érdeklődést tanúsítani a maga sorsa iránt. Ennek az 1928. évben még erősebbé kell lennie. A Magyar Pártnak pedig szintén a mostani uton kell haladnia, mert csakis ily módon tud eredményes politikát kifejteni. A pártvezetőség feladata a pártvezetéseket mindjobban kiépíteni, hogy megbízható és fegyverezett hadseregre támaszkodhasson, amellyel mindenkor számolhat. Ilyen körülmények között a kormányon levő pártok is mindig érdekelni és megbecsülni fogják a magyarságot, mert ez mint szövetségstárs, nemcsak erőt képvisel, hanem fel-

tétlenül becsületes és megbízható szövetségstárs, akivel együttműködni lehetséges, miután követeléseik mindig az egész ország népének érdekeit szolgálják, a speciális kisebbségi ér-

dekek törvényes megvédése mellett. Ebben a szellemben és irányban haladva ismét egy lépést tesz előre a Vojvodina magyarsága, boldogulása útján.

Franciaország nem emel kifogást Olaszország terjeszkedése ellen a Földközi-tengeren

Londonból jelentik. A Daily Telegraph diplomáciai levelezője írja: Diplomáciai körökben olyan hírek szállingoznak, amelyeket csak a legnagyobb fenntartással lehet közölni. Ezek szerint Briand francia külügyminiszter legutóbbi genfi tartózkodása alkalmával olyan megjegyzést tett, amelyet bizonyos körök intó jelnek magyaráznak. Eszerint Franciaország

bizonyos keretek között és más téren való bizonyos ellenszolgáltatás fejében, nem emelne kifogást Olaszországnak, a Földközi-tenger keleti részében való érdek-tulsulyra irányuló igényei ellen. A levelező azonban lehetségesnek tartja, hogy Briand az Adriai-tengerre gondolt kijelentésében.

A királyi család Beogradba érkezett

Beogradból jelentik: Alexandar király, a királyné és az udvari kíséret tegnap délután 4 óra 30 perckor Oszi-ken át Beljéről Beogradba érkezett. A királyi család megérkezése a fővárosba többé-kevésbé meglepetés gyanánt hatott, mert a király megérkezéséről politikai körökben nem bírtak tudomással.

A királyi családot a pályaudvaron Vukicsevics miniszterelnök, valamint a rendőrség főnöke fogadta. A királyi család megérkezése után Vukicsevics miniszterelnök autóján a miniszterelnökségre hajtattott, ahol rövid megbeszélést folytatott Marinkovics külügyminiszterrel. A külügyminiszterrel folytatott megbeszélés után, Vukicsevics miniszterelnök királyi kihallgatáson jelent meg. A délután negyed 6 órakor kezdődött királyi kihallgatásról háromnegyed 7 órakor távozott a miniszterelnök.

A pénzügyi bizottság tegnap délután négy órakor kezdte meg ülését. A közoktatásügyi tárca költségvetési vitája során, Demetrovics Juraj az első felszólaló kemény szavakban ostromozta a kormány álláspontját, amely a horvátországi egyetemeket feltűnően mostoha bánásmódban részesíti. Kumanudi Koszta politikai hozzáértésétől várja, hogy a javaslat 44 cikkelyét megváltoztassák. Ez a paragrafus a zagrebi állatorvosi főiskola megszüntetéséről szól és Demetrovics Juraj lehetetlennek mondja, hogy főiskolák sorsáról pénzügyi természetű törvényjavaslat döntsön.

Demetrovics Juraj hosszú beszéde után Radics Pavle szólalt fel és miután még sok szónok iratkozott fel szólásra, valószínű, hogy a bizottság tagjaira az ország érdekében kifejtett szorgos munkálkodás közepette köszönt rá az ujesztendő.

A román nemzeti parasztpárt januárra összehívja a gyulafehérvári nagygyűlést

A parasztpárt harca a kormány ellen

Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt a múlt hét végén kimondotta, hogy megszervezi a polgári ellenállást a kormánnyal szemben. A határozat végrehajtásának egyik láncszeme volt, hogy a nemzeti parasztpárt kiküldte Popovici Mihajlot külföldre azzal a feladattal, hogy hiusítsa meg az összes külföldi piacokon a Románia részére a liberális kormány után való kölcsön folyósítását.

Az ellenállás megszervezésének második lépése amely nagy nagy meglepetést keltett a politikai életben, a nemzeti parasztpárt legutóbbi ülésén elhangzott az a határozat, amely szerint a

párt januárban újból összehívja a gyulafehérvári kongresszust, de a gyűlés megtartására engedélyt nem fog kérni,

aminthogy a liberális gyűlések megtartásához sincs szükség külön engedélyre. A párt ezzel

megkezdi a kormány negligálásának politikáját és határozatait a kormányhatalomtól függetlenül vajtja végre.

Arra számítanak, hogy a gyulafehérvári gyűlésen közel egymillió polgár vesz részt és az a terv, hogy a kongresszus kétezzer tagja monstre küldöttséget meneszt a régenstanáchoz, amelytől a kormány eltávolítását követeli.

Kolozsvárról jelentik, hogy Fiore Titus felsőkereskedelmi iskolai hallgató, aki a karácsonyi vakációra Bánffihunyadban lakó szüleihez érkezett, azzal szórakozott, hogy végigjárta a várost és a zsidó lakások ablakait követ sorra beverte. Utjában eljutott a zsidó templomig, amelynek kapuját felfeszítette. A rendőrség végre őrzőket küldött ki Fiore letfogására, aki azonban Kolozsvárra szökött. Ott azután elfogták és hírszerint átadták a hadbírósnak.

Szemelvények az első közgyűlés pártbeli erőviszonyairól

Lukics Predrag főispán elutazott Noviszádról s a törvényhatósági bizottság további közgyűlésének vezetésével Borota Braniszláv dr. polgármestert bizta meg — A tisztújító közgyűlésen ismét a főispán fog elnökölni

Noviszád város törvényhatósági bizottsága pénteken tartotta első közgyűlését, amely — amint ezt már tegnapi közleményünkben megállapítottuk — izzó és szenvedélyes atmoszférában folyt le. Az ellenzék az ugynevezett „nagy ágyúkkal” vonult fel a munkakoalíció ellen s formális obstrukcióval igyekezett eredményt szerezni álláspontjának, amely főleg a magyarpárti bizottsági tagok ellen indított támadásokban merült ki. Erdekes egyébként, hogy a vitát nem is annyira a Pribicevics párt, mint inkább a Klicin Mita vezetése alatt álló disszidens radikális csoport mérgecsinette el, amelynek egyes tagjai annyira elragadtatták magukat, hogy még Borota Braniszláv dr. állampolgárságát is kétségbevittek. A provokációkkal szemben a magyarpárti bizottsági tagok példás magatartást tanúsítottak s egyetlen szóval sem reagáltak a durva inzultusokra. Csak Mátics Milivoj felszólalása váltott ki közöttük némi indulatkifejezést, amennyiben valamennyien élénk derűséggel kísérték a szónok fajelméleti megállapításait, amelyek abban csúcsodtak ki, hogy a magyarok tulajdonképpen nem is magyarok, hanem németek, tehát „véres ellenségei” a szerb nacionalista eszmének. A temperamentumos mérnök jobbszélső páfordulása egyébként nagy feltűnést keltett, mert a bizottsági tag úr még nem is olyan nagyon régen a demokraták padsoraiban foglalt helyet s most egy hatalmas szaltomortáléval a legintranziensebb csoporthoz csatlakozott.

„Egyenlőre állampolgárok vagyunk“!

A bizottsági tagok közül egyébként dr. Velicskovic Miladin bizonyult a legnyugodtabb debattőrnek, aki a mai idők szemüvegén keresztül figyeli az eseményeket.

— Nem veszekedni jöttünk ide — mondotta, hanem dolgozni. A demagógiát hagyják az urak az uccára! Ebben az államban nincsenek első és másodrendű polgárok, itt mindnyájan egyformák vagyunk, szerbek, magyarok és németek egyaránt. Mindenkinek egyforma jogai és kötelességei vannak, s aki ennek az ellenkezőjét állítja, a demagógiát szolgálja!

Dr. Velicskovic olyan nagyszerű gesztusokkal és élénk temperamentummal harsogta oda mondanivalóját az ellenzék felé, hogy a Klicin frakció szinte percekre elnémult. Meg is tapsolták érte a munkablock tagjai, akiknek szemlátomást jól esett a pártönkivül álló nagynevű politikus korrekt magatartása, aki tulajdonképpen csak akkor jött erősebb indulatba, amikor Popovics Jęfta dr. kétségbevitte Borota Braniszláv dr. jugoszláv állampolgárságát.

— Micsoda? — harsogott fel Velicskovic dr. — hát most már Borota dr. sem elég jó szerb önöknek? Hát akkor ugyanilyen joggal mondhatjuk, hogy én sem vagyok szerb. Én isj Becsejen születtem, Borota dr. is. Gyermekkorától ismerem, nemcsak őt, hanem egész családját is. Uraim, ez nem más, mint komédia! Ilyen eszközökkel a kortések szoktak operálni a választások előtt! Igenis egyedül Borota Braniszlávot tartom alkalmasnak erre a helyre, mert nemcsak derék, józan és nagyképzetségű tisztviselő, hanem tetőtől talpig korrekt, tisztességes és becsületes ember!

Az ellenzék szinte megdermedve ült padsoraiban Velicskovic-Szvinjarev dr. felszólalása után s csak percek múlva robban-

tak ki ismét a szenvedélyek, amikor Ilic Radoszláv dr. is az állampolgárság kérdésébe kezdte bolygatni.

A kezdetben nagy elánal megindított ellenzéki akció csakhamar kimerült s az ülés későbbi folyamán már csak apró személyi kérdésekkel igyekeztek hangulatot kelteni a túlfűtött atmoszférában. Általános figyelmet keltett egyébként, hogy az ellenzék a beigért egységes akció dacára sem vonult fel fegyelmetlenül az ülésre, amely körülmény a szavazás eredményéből derült ki. Popovics Daka indítványa ügyében elrendelt titkos szavazásnál tizenegyen szavaztak üres szavazólapokkal s csakhamar köztudomásúvá vált, hogy

a független demokraták adták le az üres szavazólapokat,

egyrésztük pedig a szavazás elől kivonult a teremből. A javaslat ellen tehát csak tizenkilenc ellenzéki bizottsági tag szavazott, amely a Klicin-frakció, a szociálisták, a disszidens radikálisokból és a kommunisták csoportjából rekrutálódott. Hír szerint állítólag három tanácstag is az indítvány ellen szavazott, egy jólnevelt bizottsági tag pedig, aki nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypárt felé is akart orientálódni, úgy oldotta meg a „gordiuszi csomót”, hogy egyidejűleg igennel és nemmel szavazott. A ritka diplomáciai ügyességgel megoldott problémát a szavazatszedő bizottság azonban nem honorálta s a buzgó diplomata szavazatát érvénytelenítette.

A szavazás eredménye alapján tehát nem kétséges, hogy

az ellenzék soraiban hiányzik a taktikai együttműködés.

A pártfegyelem meglazult s az egyes ellenzéki pártok saját maguknak tartják fenn az egyes kérdésekben felmerülő szavazási lehetőségeket. A munkablock abban az esetben is abszolút többséggel kerül ki a szavazásból, ha a tanácstagok nem szavaztak volna, mert leszámítva a 20 tanácstagi szavazatot még mindig 46 bizottsági tag döntötte el az eredményt Borota Braniszláv dr. javára.

Az ellenzék divergáló álláspontjával szemben szinte lenyűgözően hatott a munkablock abszolút fegyelme, amely teljes létszámban vonult fel Borota Braniszláv dr. mellett. Ez a példás fegyelmezetség nagy csalódást okozott az ellenzék soraiban, annál is inkább, mert a radikális disszidensek a tanácstagok segítségére is számítottak. Többen nyíltan hangoztatták, hogy a tanácstagok fele — titkos szavazás esetén — feltétlenül Popovics Daka indítványa ellen fog szavazni. A szavazásnál azonban kiderült, hogy a 23 tanácstagnál csak három szavazott az indítvány ellen és ez sem egészen bizonyos.

Az ellenzéki szónokok által felsorolt jogi érvek, amelyek szerint a tanácstagok a polgármesterválasztásnál nem bírnak szavazati joggal, teljesen megdőlték a főispán abszolút korrekt törvénytárgyátán. Ha a szabályrendelet rendelkezési állományba is helyezte a tisztviselőket a tisztújítás megejtéséig, az 1886. évi XXI. t. c. 51-ik szakasza, amely tehát erősebb jogforrás mint a szervezeti szabályrendelet, a következőket mondja:

A közgyűlésen üléssel és szavazattal bírnak, habár nem volnának a tagjai a bizottságnak, a polgármes-

ter, fő és aljegyzők, rendőrkapitány, tanácsnokok, tiszti fő és alügyészek, árvaszéki elnök és ülnökök, főorvos, főmérnök, pénztárnokok, számvevők, közgyám és levéltárnokok.

Ugyanerre a törvényszakaszra történik egyébként hivatkozás a városi és községi választásokról szóló szabályrendeletben, amelyet a belügyminiszter adott ki. Ha pedig az ügy etikai oldalát vizsgáljuk, a rendelkezési állományban levő tisztviselőknek nemcsak kötelességeik, hanem jogaik is vannak s addig amíg ugyanazt a funkciót végzik rendelkezési állományukban, mint rendes viszonyok között, akkor mi sem természetesebb, hogy ezeket a funkciókat a közgyűlésen is gyakorolhatják, tehát szavazhatnak is.

Az ellenzék a törvény alapos magyarázatával szemben sem nyugodott meg a döntésben s kimondotta, hogy

a tisztviselők részvételét a szavazáson megfellebbezi az államtanácshoz.

Lukics Predrag főispán nagy körültekintéssel és rendkívüli türelemmel vezette a tárgyalást s csak pártatlan magatartásának és erélyének köszönhető, hogy a szenvedélyek nem robbantak ki túlfűtött extemporékban. Több ízben némi ingadozást tapasztaltunk a szervezeti szabályzatok magyarázata körül, ami azonban érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy a főispán nem ismerheti kívülről minden egyes város szabályrendeletét. Ilyenkor azután Lukics Jovan polgármester-helyettes szolgált a szükséges magyarázatokkal.

A főispán egyébként tegnap elutazott Noviszádról, mert a tartománygyűlés székelyen van elfoglalva, elutazása előtt azonban

megbizta a polgármestert, hogy minden következő ülésen elnököljön, kivéve azokat az eseteket, ahol a törvény imperatíve rendelkezik, hogy a gyűlésen a főispánnak kell elnökölni.

A főispán végül kijelentette, hogy a tisztújító közgyűlésre feltétlenül Noviszádra érkeznek s az ülést személyesen fogja vezetni. Valószínű, hogy a tisztújító közgyűlést január hó első napjaiban fogják megtartani, legkésőbb azonban a görög-keleti karácsonyi ünnepek után. A hétfői ülésen, amelyen megválasztják a bizottságokat, Borota Braniszláv dr. polgármester elnököl.

Borota Braniszláv dr.-t, egyébként számosan keresték fel szerencsekívánataikkal polgármesterré való választása alkalmából s az egész városban osztatlan meglepetést keltett, hogy a közgyűlés bizalma feléje fordult.

— Ausztria volt moszkvai követe nem tér vissza Oroszországból. Bécsből jelentik: Az osztrák köztársaság volt moszkvai követe Pohl, akit az osztrák kormány néhány héttel ezelőtt felfüggesztett állásából kijelentette, hogy nem veszi tudomásul kormány felszólítását és nem tér vissza Bécsbe, mert attól tart, hogy felelősségre vonják azért a tulságosan bizalmas viszonyért, amely közte és a moszkvai kormány között kialakult.

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések esetinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő háziszser, amely az emésztőszervek legtöbb részéből eredő zavarokat gyorsan megszünteti és visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknel is enyhén, kellemsen és megbízhatóan hat.

ODEON-ban még ma látható a filmóriás

NAPOLEON

15 felvonásban

Előadások: 3, 6 és 9 órakor.

Azelőtt: vesződés és gondok — Ma: vidám napok!

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást, az helyette elvégzi a munkát!

Radion egymaga mos!

»Radiont hideg vízben feloldani! Az előzőleg beázott szennyest az oldatba tenni, — 20 percig kifőzni, — öblögetni!«

A fehérnemű tiszta, vakítóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és vesződés! Tönkre teszi úgy a fehérneműt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépi?

Radion az ideális mosószer kiméli a ruhát!

BÖLCS KATÓ

Egy pünkösdi királyság története

Hogy lett Wied Vilmosból Albánia fejedelme?

A nemzetközi politika szempontjából ez év kétségkívül legnagyobb jelentőségű eseménye volt az a szerződés, melyet Olaszország Albániával kötött. A szerződés nyomán támadt izgalom egyelőre lecsillapodott, de Albánia ismét foglalkoztatja az európai diplomáciát.

Miképp lett Albániából önálló ország és Vilmos hercegből, a német hadsereg gárda-kapitányából uralkodó: egyike az újabbkori történelem amaz epizódjainak, amelyet kellő megvilágításban még nem ismer a közönség. Ennek a pünkösdi királyságnak a megteremtése belejátszik a Habsburg-monarchia katasztrófájába és megmutatja, hogy a bécsi diplomácia mily végzetes rövidlátással intézte a külpolitikát.

Mindössze tizenhárom év telt el azóta, hogy Wied Vilmos a nagyhatalmak hozzájárulásával fejedelme lett Albániának, de vajjon hányan tudnak még visszaemlékezni: meddig tartott az uralkodása, mi történt vele, hol éli most napjait? Albánia függetlensége a világháborút megelőző balkáni viharokban fogantatott, a trónt az osztrák diplomácia építette Wied herceg számára, nem sejtve, hogy egy fél év múlva végigsöpör egész Európán a háború ciklonja és az albán királyságot uralkodójával együtt magával ragadja.

A konzul kártyapartnerei

Amikor 1912-ben a balkáni háború kitört és a szerbek, montenegróiak, bolgárok és görögök egyidejűleg rátámadtak Törökországra, Albánia még a szultán birtoka volt, de a mohamedán-nacionalista politika következtében, amelyet az ifjútörökök kezdeményeztek, az albánok megszűnt ragaszkodni a török uralomhoz. De maga az albánok nem volt egységes és a vezető férfiak legnagyobb része idegen törekvések szolgálatában állott. Aki a szultántól nem kapott pénzt vagy jövedelmet hajtó állást, megpróbálta Ausztria-Magyarország, Itália vagy Görögország kormányai révén jutni a keresethez. Egyszer az egyiknél, máskor a másiknál, néha egyidejűleg valamennyinél. A rekordot e tekintetben Ismail Kemal beg, a tekintélyes Vlora-család szeniora tartotta, aki még az oroszoktól és franciáktól is tudott szubvenციót szerezni magának. A két főrivális az albán szimpátiák megszerzésében Bécs és Róma voltak. Az albán területen valamennyi osztrák-magyar és

olasz konzulátus bucsujáró helye volt a pénzre éhes intellektuelleknek és a környékbeli törzsfőnököknek, akiket befolyásuk és használhatóságuk arányában honoráltak, még pedig néha furcsa tapintatos módon. Durazzóban például s jóval a balkáni bonyodalom előtt Bornemissza báró konzulnak az volt a rendszere, hogy leült kártyázni albán vendégeivel, akiről tudta, hogy csálnak a játékban is. Hagyta őket nyerni, de csak egy bizonyos határig. Egy aranytól tizig terjedt az előírányzott „kártyavesztés”, az illető partner használhatósága szerint.

A szabad préda

Ebben a korrumpált, széthúzó és saját érdekeit hajszoló társaságban minden idegen állam találhatott propagandistákra, annál könnyebben, mert az albánok a felekezeti különbség három részre osztotta. Az északon lakók túlnyomó része római katolikus, a középső vidéken mohamedán s a déli részeké görög-keleti. A nyelvjárás és az írás is — amennyiben szó lehetett Albániában a nép írás-olvasás tudásáról — lényegesen különbözik egymástól. A délvideki orthodoxhitűeket a görög egyház jóformán hellenizálta, az északi katolikusok a latin betűket használják, a mohamedánok még ma is ragaszkodnak az arab ortográfiához. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a tengerparti városok lakóit kivéve, az albánok zöme a kulturátlanság legalsóbb fokán áll és ezer év előtti primitív törzrendszerben él, amely időközönként halálos ellenfelekké teszi a szomszédos törzseket: megérthetővé válik nemcsak az, hogy 1912-ben, a török uralom összeomlásakor, a balkáni államok szabad prédának tekintették az albán területet, hanem a jelenlegi állapotról is fogalmat szerezhetünk.

Ki teremtette meg az albán államot?

A török kormány csapatai egyideig megkísérelték az ellenállást az Albániát is megrohanó szerb, montenegrói és görög seregekkel szemben, de az ellenállás nem tartott sokáig. Esszad tábornok, aki maga is albán volt és a török forradalom után Durazzót képviselte a sztambuli parlamentben, a megvédelmezhető Szkutarit, Albánia legnépesebb városát, átadta Nikita fejedelemnek; a szerbek megszállották Albánia északi részét és az adriai parton letelepedtek Durazzóban, a

görögök pedig a déli részen helyezkedek el. Ekkor támadt a bécsi katonai pártnak és Berchtold Lipót gróf külügyminiszternek az a szerencsétlen elhatározása, hogy megteremtik az önálló, független Albániát és az élére keresztény uralkodót fognak ültetni. Ennek a tervnek legfőbb indítéka az a féltékeny aggodalom volt, amelyet Bécsben a szerbek balkáni terjeszkedése keltett.

Berchtold gróf nem védekezhet azzal, hogy csupán egy szemszögből itélhette meg a helyzetet. Mielőtt 1912 végén összeült volna Londonban a nagykövetségi konferencia, amely Ausztria-Magyarország indítványára kimondotta, hogy az albánok lakta terület állami önállóságot nyer, Berchtold gróf Konstantinápolyból, illetékes kézből egy memorandumot kapott. Ez a memorandum kifejtette, hogy a Monarchia érdekében sokkal helyesebb a szerbeket meghagyni Albániában és az Adria partján, mint elparancsolni onnét. Mert ha ott maradnak és birtokukban tarthatják a tengerhez vezető utat, évtizedeken át el lesznek foglalva az albán törzsek pacifikálásával és halálos ellenségüké teszik az Adria egyeduralmára aspiráló Olaszországot. Akarva, nem akarva kénytelenek lesznek abbahagyni a magyarországi és boszniai nagyszerb-propagandát, sőt, minden törekvésüknek oda kell irányulnia, hogy az olaszokkal szemben megnyerjék a Monarchia jóindulatát. Viszont feltétlenül számolni kell azzal, hogy ha Ausztria-Magyarország meggátolja leghőbb vágyuknak, a tengerhez való kijutásnak a megvalósulását, gyűlöletük fokozottabb mértékben föl fog lángolni a Monarchia ellen és semmitől sem riadnak vissza, hogy nemzeti és gazdasági aspirációiknak a megakadályozóját gyöngítsék vagy esetleg tönkretegyék.

Esszad basa és a többi önjelölt

Berchtold grófnak szerbellenes akciójában készséggel szekundált Olaszország és a többi nagyhatalom kénytelen volt hozzájárulni a független Albánia megteremtéséhez. Visszaparancsolták a szerbeket és Nikita is — hosszú vonakodás után, amikor a monarchia már fegyveresen akart érvényt szerezni a londoni határozatnak — kiűrtette Szkutarit és környékét. Londonban még folytak a tanácskozások az albán állam határainak megállapítására s az albánok a határokon még verkedtek a szerbekkel meg a görögökkel, de a hajsza már megindult az albán trón után. Első pretendensnek Esszad basa jelentkezett. De a Valonában megalakult ideiglenes albán

A BECSEI RÉMDRÁMA A NOVISZÁDI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT

Izgalmas és drámai jelenetű szembesítések a becsei gyilkosok bűnügyének tegnapi tárgyalásán

Óriási izgalmak között folyt le Szabó Márton és Szabó Mihályné szembesítése - A vádlottak mindent tagadnak, de Márton a szemükbe mondja a gyilkosságban való bűnrészesességüket

A becsei véres dráma napról-napra szinte borzalmas részletekben bontakozik ki. Csak most kerül napvilágra a rémregény minden részlete s szinte megdöbbentő szinten tárulnak fel előttünk a gyilkosság összes mozgató erői, amelyek a földéhségben lelik magyarázatukat. Szabó Márton, a meggyilkolt földbirtokos fia nyugodtan vállalja magára a bűncselekményt, ellenben nem kiméli vádlott társait sem, nemkülönben édesanyját és sógorát, Börcsök Mihályt. A közönség tegnap is teljesen megtöltötte a tárgyalási termet s feszült figyelemmel kísérte a tárgyalás menetét, amely ezuttal is bővelkedett drámai jelenetekben.

Szombaton reggel kilenc órakor folytatják a sztáribecsei gyilkosság ügyében pénteken megkezdett főtárgyalást.

Dr. Belajdzsics Vladimir, törvényszéki elnök, özvegy Szabó Mihályné kihallgatását folytatta.

A meggyilkolt özvegye az elnök több kérdésére nemleges választ ad, de ellentmondásokba keveredik és amikor az elnök ezekre az ellentmondásokra rámutat, Szabóné hosszas gondolkodás után azt feleli:

— Annyit éltem át, száztizenöt kiló volt a súlyom és most csupa csont és bőr vagyok.

Dr. Belajdzsics elnök elrendelte a vádlott özvegy szembesítését fiával, Szabó Mártonnal.

Elnök: (Szabó Mártonhoz) *Mondja az anyja szemébe, hogy ő és a maga sógora biztatták fel édesapjuk meggyilkolására.*

Szabó Márton: Anyám, maga és a sógorom Börcsök beszéltek rá, hogy öljem meg az apát.

Szabó Mária: Istenemre esküszöm, hogy ebből egy szó sem igaz (rikácsolva és kezeivel hadonászva) hazudsz te kutya! (kezeit égnek emelve, sivitva kiabálja). *Sosem szeretél, akasztófára akarsz juttatni, el akarsz pusztítani nyomorult, hazug fattyu!* (Nagy mozgás a teremben).

Szabó Márton: December tizenötödikén beszéltek meg a gyilkosságot és bocsánatot kérek, engem és sógoromat szólítottak fel, hogy vigyük keresztül, amit maguk elhatároztak.

Szabó Mária: *Hazudsz, egy szó sem igaz.*

Szabó Márton (felindulva): A gyilkosság előtti éjszakán még felkeltett, nehogy elaludjak és biztatott, hogy menjek ki az istállóba és pusztítsam el az apát.

Szabó Mária: Hazudsz, hazudsz egy betű sem igaz.

Szabó Márton: *Hisz maga adta nekem a baltát, amellyel az apát agyonverjem és maga mutatta meg, hogy hol temessem el az udvarban.*

Szabó Mária: Hazugság, hazugság! Velem tehetnek, amit akarnak, fel is akaszthatnak, egy szó sem igaz, amit ez a fiu mond.

Szabó Márton: Mama mondotta nekem, hogy Mihály jó lesz hozzám és segíteni fog rajta.

Szabó Mária (ordítva): *Hazudik, hazudik!*

Szabó Márton: (emelt hangon, határozottan) Maga volt az, aki a gyilkosság után

azt kérdezte tőlem: „végeztetek-e már az öreg betyárral”? Mire azt feleltem: igen és azután a maguk segítségével elástuk az udvarban az apa holttestét. (Nagy mozgás).

Szabó Mária: Hogy lehet így hazudni, egy betű sem igaz, nem félsz az Istentől?

Szabó Márton: Isten a tanum, hogy mindez igaz. Hisz a gyilkosság után maga jelentette a csendőrségnek, hogy az apa eltűnt.

Szabó Mária ezután magából kikelve, önuralmát teljesen elveszti, kezeivel hadonász, értékülálatlan hangokat kiabálva,

reprodukáhatatlan átkokkal és sértevésekkel halmozta el a fiát, aki felindulva, de mégis határozottan az anyja szemébe nézett. Az özvegy öklével verte az asztalt, kiabált, rikácsol és nem tudott megnyugodni. Az elnök ismételtén nyugalmra inti, de Szabóné magából kikelve, ordít és átkozódik.

Dr. Antonijevis Dusan, államügyész egy cédulát mutat fel, amelyet özvegy Szabó Mihályné cellájából a fia cellájába akart eljuttatni és amelyen a következő üzenet volt:

— „Kedves fiam! Engem ne vádolj semmivel, és semmiről sem tudtam!”

A cédulát Szabóné egy darab szalonna köré csavarva, akarta fiához eljuttatni.

Dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök ezután a negyedik vádlottat Börcsök Mihálynét sz. Szabó Mária a meggyilkolt leányát szólítja elő. Börcsök Mária minden részvételt a gyilkosságban határozottan tagad és férjével egyezően adja elő megmásított vallomását. Amikor az elnök utal beismerő vallomására, amelyet a vizsgálóbírónál megismételt, cinikusan azt feleli, hogy a csendőrségnél veréssel csikarták ki a vallomást a vizsgálóbírónál pedig azért hagyta helyben beismerő vallomását, mert azt tanácsolták, hogy ezzel könnyít a helyzetén.

A tanuk terhelő vallomása

Ezután a tanukihallgatásokra került a sor. Az elnök első tanuként Deák Antal sztáribecsei ötvenhét éves földmivelőt hallgatja ki, aki a vizsgálóbírónál tett vallomásával azonosan mondja el a történeteket. Deák Antal Szabóék szomszédja volt és szokszor megfordult Szabóék házában. Szabónét lobbanékony és erőszakos asszonynak mondja, aki urára feltétlen befolyással volt úgy, hogy az mindenben azt csinálta, amit az asszony parancsolt. Amikor Szabó Mihály eltűnt az asszony gyakran panaszkodott, hogy az ura az öt öreg korára elhagyta. Külömben is Szabó Mihály sohasem volt igazi férfi, — szokta az asszony mondani.

Az elnök szembesíti a tanút a vádlottakkal. Özvegy Szabó Mihályné a tanu vallomására kijelenti, hogy férjével szemben erőlyesen kellett fellépnie, mert az akaratnélküli ember volt. A tanút megeskették.

Horvát Ignác sztáribecsei gazdálkodó volt a következő tanu, ugyancsak úgy vall, mint ahogy a vizsgálóbíró előtt elmondotta a dolgokat. Vallomása új momentumot nem derített fel. Ő is megerősítette, hogy Börcsök Mária pénzért bocsájtotta magát áruba.

A harmadik tanu Szabó András, a meggyilkolt unokaöccse volt, aki a meggyilkoltról igen meleg szavakban nyilatkozik, szorgalmas, takarékos, sőt a fukarsággal határos volt. A házában az asszony volt az ur, ő dirigált, ő parancsolt és az ura ennek dacára sohasem panaszkodott a feleségére. Az asszony szerette Márton fiát, noha az nem igen szeretett dolgozni.

Elnök: Hallott-e arról, hogy a meggyilkolt ütötte a feleségét és a fiát?

Tanu: Nem, erről sohasem hallottam.

Szabó András még elmondotta, hogy Börcsök ismételtén panaszkodott neki, hogy apósa nem ad neki jussot.

Börcsököt igen szorgalmas embernek ismerte, aki azonban sunyi, páratlanul zsugori, és boldog volt, ha a szomszédjának földjéből akármilyen kis sávot elszánthatott. Ugyanezt megtette vele szemben is. Börcsök-néről ugyanaz a véleménye, mint az előző tanuknak. Börcsök ezenkívül fukarságból és pénzsóvárságból még a saját feleségét is eladta. Négy-öt nappal a gyilkosság után azt mondta neki az özvegy, hogy a férje eltűnt és ezt teljesen ártatlan arccal mondotta. Később a család azt mesélte, hogy egy bizonyos Balsam Pál a meggyilkoltat a gyilkosság napján estefelé a Tiszaparton a nádas közelében látta.

Elnök Szabó Márton vádlottat erre vonatkozólag megkérdezi, aki azt feleli:

— Sógorom Balsamnak pénzt kínált, ha azt tanúsítja, hogy a meggyilkoltat a gyilkosság estéjén még látta.

Az özvegy a vádlottak padján szinte önkívületi állapotban, reszketve a felindulástól, maga elé mormol értelmetlen szavakat. Kezeit égnek emeli, mintha esküt akarna tenni, végül is jobb kezével a földre mutat és mereven maga elé bámul.

Az elnök Börcsököt szólítja fel. Börcsök tagadja, hogy Balsamnak pénzt kínált hogy hamis tanuvallomást tegyen. Az elnök felszólítására Szabó Mártonnak szemébe mondja.

Szabó Márton: Hisz te mondtad nekem. Börcsök: Hazudsz. Egy szó sem igaz. Özvegy Szabó Mária: (a padon ülve kiáltja):

Hazudsz, hazudsz!

és amikor az elnök felszólítja, hogy mondja fiának szemébe, megismétli: Hazudsz! Nem igaz!

Szabó András további vallomása során elmondja, hogy Börcsök egy alkalommal azt mesélte neki, hogy apósa hamarosan megfog szökni, mert az adósságai erre kényszerítik. Börcsök ezt is tagadja. A tanu elmondja, hogy a gyilkosságot egy névtelen levél derítette ki. Börcsök az öreg Szabó eltűnése után nagyon gyanus volt előtte, mert minden társaságot feltűnően mellőzött.

Dr. Szekulics Milán védő: Milyen gadaasszony volt az özvegy, amíg az ura hadifogságban volt?

Tanu: A föld bérbe volt adva.

Védő: Milyen életmódot folytatott a háboru alatt?

Tanu: Nem tudom, én is hadba voltam vonulva.

A bíróság megesketi Szabó András tanut.

Özvegy Varnyu Viktoria tanu a meggyilkoltat szerető családapának mondja, aki takaros, szorgalmas ember volt, de teljesen felesége hatalma alatt állott. Az özvegy indulatos, heves, energikus asszony.

Délután a bíróság dr. Lázics Emil sztáribecsei orvost hallgatja ki, mint orvosszakértőt. Dr. Lázics ismerteti a hullán talált sebesüléseket.

APOLLO-ban január 2-3-4-én.

Rendkívüli szenzáció:

TILTOTT HÁZASSÁG

Hatalmas szerelmi dráma 8 felvonásban, melyben először mutatkozik be a világhírűvé vált drámai tehetség: BILLIE DOVE.

Elnök: Ön azt mondta, hogy Szabó Márton és az anyja jelen voltak a holttest feladásánál.

Dr. Lázics: Mint tanu vallom, hogy mind a kettő jelen volt. Szabó Márton teljes apátiával viselkedett, mintha nemis az apjáról volna szó. Az özvegy egy széken ült és hideg nyugalmat tanusított.

Dr. Cseremov György törvényszéki orvost szintén mint szakértőt kihallgatják ki. Fentartja orvosszakértői véleményét, amelyet a holttest kiadásánál jegyzőkönyvbe mondott. Szerinte a holttest legalább egy félévig volt a föld alatt.

Mint tanu azt vallja, hogy az özvegy és a fia a holttest kiadásánál teljes nyugalmat tanusítottak. Szomorúság nyomait sem lehetett rajtuk észrevenni, de a legkisebb izgalmat sem mutatták, amikor a megcsonkított holttestet nekik megmutatták. A vizsgálóbírónál történt kihallgatásnál dr. Cseremov mint tolmács szerepelt és mind a négyen megerősítették a csendőrségnél tett vallomásukat.

Elnök: Rövid vagy részletes kérdéseket intézett Ön a vádlottakhoz?

Cseremov: Rövid kérdéseket, de a vádlottak azután részletesen elmondották az eseményeket.

Börcsök Mária (Cseremovhoz): Ön azt mondta nekem, hogy a többiek már esküt tettek és én haza mehetek a gyermekeimhez, ha mindent bevallok. Csak erre tettem beismerő vallomást, mert haza akartam kerülni. Előzetesen Ön egy szót sem tudott belőlem kihozni.

Dr. Cseremov: Ez nem igaz.

Börcsök Mihály (dr. Cseremovhoz): Ön nekem is a gyermekeimet emlegette, ez elvette az eszemet, valósággal izzadtam a kihallgatás alatt.

Dr. Cseremov: Igaz, hogy Ön izzadt.

Dr. Cseremov elmondja, hogy a vádlottak előtt felolvasták a csendőrség előtt tett vallomásokat, amelyeket a vádlottak megerősítettek.

Dr. Aradszki Mita védő ellenmondást lát dr. Cseremovnak a vizsgálóbíró előtt tett vallomása és a mai vallomása között. A vizsgálóbíró, aki nem tud magyarul, nem ellenőrizhette dr. Cseremov kérdéseit és válaszait.

Dr. Cseremov megmarad a vallomása mellett. Megegyezését nem kívánták.

Szabó Petronella, az áldozat leánya, törvényadta jogánál fogva megtagadja a vallomástételt.

Szabó Rozália a meggyilkolt nővére meglehetősen zavaros és összefüggéstelen mondatokban adja elő az eseményeket. Elmondja, hogy amikor fivére holléte iránt érdeklődött a család tagjai azzal igazították el, hogy fivére „kődbe ment”.

Csoszics Pál rendőrőrmester tagadja, hogy a rendőri vizsgálat során a vádlottakat bántalmazták. A bűnügy nyomozását névtelen levélben közölt feljelentés alapján indította meg a csendőrség.

A gyilkossági bűnügy főtárgyalását hétfőn folytatják.

Kétszer háromdeci vagy háromszor két deci

Helvey hajókapitány mint Harun al Rasid

A napokban a M. F. T. R. „Mátra” nevű vontatógőzöse állomásozott Noviszádon. Amíg a hajó a berakodással volt elfoglalva, Pontyos János a „Mátra” vitorlása hirtelen megszomjazott. Előző nap valami sós ételt vagy héringet fogyasztott s attól rettenetes szomjusága támadt. A hajó kantinosa Farkas József csakhamar tudomást szerzett a vitorlás szomjuságáról s a kantinba invitálta. Pontyos János nem sokat teketóriázott s csakhamar a kantinban termett, ahol hatalmas kortyokban öntött fel; a garatra. Spriccert ivott s amikor fizetésre került a sor, a kantinos annak rendje és módja szerint bement, hogy „háromszor két decit tetszik fizetni”.

— Micsodát — hörgött fel Pontyos János — kend talán eltévesztette a házszámot. Nem háromszor két decit ittam, hanem kétszer háromdecit!

— Hohó — válaszolta Farkas — nem szoktam tévedni vitorlás ur. Amit mondtam, meg mondtam! Háromszor két decit fog fizetni!

— Fizeti a manó — ordította Pontyos rekedten s mereven farkasszemét nézett Farkassal.

A vita csakhamar verekedéssé fajult s Pontyos élesre fent bicskáját húzta ki a csizmaszárból, hogy „leszámoljon” Farkassal. Azért is neki van igaza — juszt is kétszer három decit fogyasztott.

A nagy ribillióra Helvey Aladár kapi-

tány jelent meg a helyszínen. Az ellenfelek most hozzá fordultak a gordiuszi csomó megoldása végett. Helvey kapitány Harun al Rasid módjára vetett véget a vitának.

— Fiaim nyugodjatok meg! Pontyos valóban kétszer három decit ivott s Farkas csakugyan háromszor két decit követel. Miután kétszer három — hat s háromszor kettő ugyancsak hat, mindkettőtöknek igaza van.

Csak most eszméltek rá a valóságra az ellenfelek. Pontyos szó nélkül kifizette a kétszer háromdecit s a kantinos ugyancsak szó nélkül zsebrevágta a háromszor két deci árát. Ezen aztán összecsókozództak és kibékültek.

Azóta ismét békés hangulat uralkodik a „Mátra” hajón.

Hat óra hosszat lebegett élet és halál között egy úszó jégtáblán a zajló Duna közepette egy cserevicsi fiatalember

Az átkelésnél a jég közé szorult a cserevicsiek csónakja — Izgalmas életmentési kísérletek fákllyafény mellett

Borzalmas pillanatokat élt át pénteken délután három cserevicsi fiatalember, akik csónakon akartak átkelni a zajló Dunán, hogy Futakon lisztet szerezzenek a közelgő görögkeleti ünnepekre. Dacára annak, hogy a Dunán ismét erős jégzajlás indult meg, a fiatal emberek egy rozoga csónakon kísérelték meg az átkelést. Már az indulásnál nagy nehézségekkel kellett megküzdeniök, mert a hatalmas jégtáblák a csónak oldalához ütődtek s összeroppanással fenyegették a könnyű járművet. A parton levő halászok is figyelmeztették a vakmerő fiatalembereket a veszélyre, de ezek nem hederítettek rá és tovább folytatták utjukat a zajló Dunán.

Amikor nagynehezen átvérgődtek az akadályokon s a csónakkal a Duna közepére értek,

négy hatalmas jégtábla pillanatok alatt körülvette a csónakot, amely a jég közé szorulva teljesen megrekedt

A fiatalemberek óriási megfeszítésekkel igyekeztek a csónakot kiszabadítani veszélyes helyzetéből, de minden fáradozásuk meddőnek bizonyult. A csónak formálisan befagyott a jégtáblák között s az uszó jégtömegek néhány másodperc alatt valóságos barikádokat vontak a csónak körül.

A veszély láttára a csónak egyik utasa kimászott belőle s a jégtáblákon végigcsuszva

a part felé igyekezett. Miután azonban a Duna több helyütt csak vékony jégréteggel van borítva, a fiatalember nem érte el a partot s ugyanazon az uton, nagy nehézségek árán, ismét visszatért társai közé. Most egy másik társuk vállalkozott a veszélyes utra, hogy segítséget hozzon a községből. Hatalmas szökéssel egy jégtáblára ugrott, amely azonban ugyanabban a pillanatban beszakadt és magával ragadta a szerencsétlen embert, aki a veszély láttára

végigfeküdt a jégtáblán s kezeivel evezve igyekezett a partot elérni.

A jégtábla azonban lassan uszott a Duna folyása irányában s a fiatalember hat teljes órát töltött az uszó jégtáblán, élet és halál között lebegett.

Időközben annyira kimerült, hogy ereje teljesen elfogyott s a kimerültségtől csakhamar elájult.

A szerencsétlen emberek helyzetére csakhamar figyelmessé lett a futaki csendőrség, amely azonban nem tudta megközelíteni a veszélyben levő embereket s ezért a futaki önkéntes tűzoltósághoz fordult, amely este 8 órakor kötelek és létrák segítségével fákllyafény mellett szabadította ki a halálosan kimerült embereket életveszélyes helyzetükből. A csónak teljesen elpusztult.

Az aradi büntetőtörvényszéken kerül tárgyalás alá Polich József volt kulai kereskedő meggyilkolásának ügye

Még 1923-ban történt, hogy Polich József kulai kereskedő vasuti utazás közben, gyanus körülmények között váratlanul meghalt. Polich József tragikus halálának híre a Vajdaságban nagy meglepetést keltett, mert az előnyösen ismert kulai Polich-család évtizedeken át élénk összeköttetést tartott fenn a Vajdaság iparos és kereskedő köreiből.

Polich József hirtelen halála Magyarországon történt és a gyilkosság ügyében a magyarországi rendőrhatalóságok indították meg a nyomozást. A megejtett orvosi vizsgálat megállapította, hogy a kereskedő halálát mérgezés okozta, a rendőri nyomozás pedig súlyos gyanuokat eredményezett Alexander Béla gyógyszerészegéd ellen. A budapesti királyi ügyészség elfogatóparancsot adott ki Alexander Béla ellen és vádiratában azzal vádolta meg a gyógyszerészegédet, hogy 1923. májusában egy vasuti utazás alkalmá-

val megmérgezte Polich József budapesti kereskedelmi ügynököt, majd a gyilkosság elkövetése után kirabolta.

A gyilkossággal vádolt gyógyszerészegéd a nyomozás elől Romániában szökött, ahol hamarosan megszerezte a román állampolgárságot és amikor a budapesti rendőrhatalóságok Alexander kiadatását kérték, a román hatóságok a kérés teljesítését megtagadták. A magyar nyomozóhatóságok nemrégiben értesülést szereztek arról, hogy Polich József meggyilkolásának ügye rövidesen az aradi büntetőtörvényszék előtt kerül tárgyalás alá. A budapesti hatóságok erre a hírre, a gyilkosságra vonatkozó összes aktákat román nyelvre fordították le és megküldték az aradi törvényszék vizsgálóbírájának. A közel jövőben megtartandó főtárgyaláson Polich József özvegye és két gyermeke is megjelenik.

Tűzifát, szenet, kokszot

legjobb minőségben, legolcsóbban, vagon, 61 és kiló-tételekben azonnal házhoz szállít:

LIGNUM, Brata Popović

Novisad, Mali Liman. Tel. 25-85.

Szőnyeget és függönyt

NOVISADON

legolcsóbban csakis az ujonan megnyílt üzletben

Holik Rudolfnál vásárolhat

HIREK

TOMÁN SÁNDOR:

SZIVESZTER ÉJJELÉN.

Pereg a homok, az óra lendült,
Egy forgás és egy esztendő eltűnt.
Nagy reménnyel vártuk, hisz ígért sokat,
de csalódtunk benne, adósunk maradt.
Meghalt, most temetnünk kell,
de örömtelt szívvel, dallal, lélekkel,
Siratni vajjon ki fogja e vén csalót?
Csak szük marokkal mérte és ritkán a jót;
nehéz szívvel ugyan ki mond adiót?
Nem érdemelt meg ekkora nagy tort.
Éltében inkább itta a bort,
nekünk hagyott csak gondot és nyűgöt,
de Szilveszternek éjjelén, a mi óránk ütött.
Köszöntsük hát az eljövendő jót,
az új évet, a minden jót hozót.
Bor nedvesítse kiszáradt ajakunk,
pótoljuk csak, hogy el ne maradjunk.
Az elmultnak búcsúul ez is jó,
Kilencszázhuszonhét, te vén csaló, adió,

1928. Január 1. Vasárnap

Római katolikus: *Ujév. Protestáns: Ujév. Görög keleti: (December 19.) Bonifác.* A nap kel 7 óra 22 perckor, nyugszik 16 óra 17 perckor. A hold kel 12 óra 31 perckor, nyugszik 9 óra 35 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az ország belsőjében borus és csendes idő várható, eső nélkül. A hőmérséklet nem fog lényegesen változni. Noviszádon csendes, borus idő lesz hó nélkül. A hőmérséklet minimuma -5°C , maximuma $+2^{\circ}\text{C}$.

— **Boldog újévet kívánunk lapunk előfizetőinek, olvasóinak, hirdetőinek és barátainak — a Délbácska szerkesztősége és kiadóhivatala.**

— **Schwarz Vera hangversenye.** A bécsi opera világhírű énekesnője Schwarz Vera január 15-én tartja egyetlen hangversenyét a Szloboda nagytermében. A hangversenyt az Ingenykenyér egylet rendezi.

— **Hétfőn megnyílik az ingyenes népkonyha.** A Vöröskereszt egyesület helyi választmánya a jótékony növekedéssel egyetemben ingyenes népkonyhát állít fel a város háza szuterén helyiségében, ahol a város szegény lakossága ingyen ebédet kap. A népkonyha hétfőn nyílik meg. Azok a noviszádi szegények, akik ingyen akarnak ebédelni, hétfőn délelőtt jelentkezzenek a városházán levő népkonyhában.

„RAD” papirkereskedés és trafikban Novisad Jevrejska u. 14. az új évben új szerencsét kap az új sorsjeggyel.

— **Katonafiúk újévi üdvözlője.** A Kruševácson szolgáló következő katonafiúk küldik jókívánásukat az üzenendő alkalmával hozzátartozóiknak: Mihnyák Emil, Heinz Jakab, Weisz Jenő, Szlávi György, (Novisad) Böhm Gyuri (Sombor), Horváth Lajos (Szubotica), Dudás Péter (B. Petrovoszeló) és Rítuper Gyula (Zagreb).

— **Megnyílt a telefonforgalom Anglia-Csehszlovákia és Anglia Magyarország között.** Londonból jelentik, hogy december 31-én reggel 8 órakor megnyílt a telefonforgalom egyrészt Anglia, másrészt Csehszlovákia és Magyarország között. Nagybritánia valamennyi pontjáról lehet telefonbeszélgetéseket folytatni, egyelőre azonban csupán Prágát és Budapestet kapcsolják.

— **Ujból támadásba mentek át az iraki benschülöttek.** Londonból jelentik: Basrahból közlik a Times-szal, hogy Nasiriyehből érkező híradás szerint, az iraki határon

a wahabiták újabb támadást hajtottak végre. A menekültek elbeszélése szerint az iraki Saman törzsnek, mintegy 40–50 emberét lemészárolták.

— **Az angol bank leszállítja a kamatlábat.** Londonból jelentik: A Cityben tegnap az a hír terjedt el, hogy az angol bank, január első felében 4.5%-ról 4%-ra szállítja le a discompt kamatlábat. A kamatleszállítás azoknak a tárgyalásoknak az eredménye, amelyek az angol és amerikai jegybankok kormányzói között folytak le, a legutóbbi időben.

— **Kimélje idegeit, kimélje kezeit, ne pazarolja a drága időt fehérenemű dörszölésével és kinzásával, amikor sokkal hasznosabb és kellemesebb tennivalója is volna.** Legyen modern és mosson csak „Radionnal” evvel a mesés új mosószerrel. Szerezen be még ma egy csomagot próbára. Hideg vízben kell feloldani, a ruhát lazán belerakni, 20 percig főzni és alaposan kiöblögetni. Meg fogja látni, mily csodás a hatása. A szer emellett teljesen ártalmatlan.

Legnagyobb választék és divatárakban legolcsóbb áron részletfizetésre „ELITA” gyári lerakathál Novisad Miletičeva 19

— **Hóba irt üzenettel érintkeznek a behavazott angolországi helységek az élelmiszerszállító repülőgépekkel.** Londonból jelentik: A Westminster Gazette híradása szerint számos behavazott faluban már jóformán egészen kimerültek az élelmiszer és tüzelőanyag készletek. Nagy erőmegfeszítéseket tesznek, hogy ezekkel a falvakkal szikratáviró segítségével és légi uton összeköttetésbe lépjenek. A belügyminisztérium és a légügyi minisztérium közreműködésével azokat az élelmiszereket, amelyeket az Údv Hadsereg bocsátott rendelkezésre katonai repülőgépek fogják eljuttatni a külvilágtól elzárt falvakba. Az egyik repülőgép készletekkel megrakva Surrey és Kent felett fog cirkálni és a vészjelzéseket kíséri figyelemmel. A brit szikratáviró társaság tegnap este rádióüzenetben felhívta azokat a falvakat, amelyek a behavazás következtében élelmiszeri nehézségekkel küzdenek, hogy ügyeljenek a repülőgépekre és a hóba irt jelekkel hívják fel magukra a repülőgép figyelmét. Az ilyenmódon megjelölt helyekre a repülőgépek élelmiszeres zsákokat fognak ledobni.

Tűzifa prima szerémi kőszén, bécsi és porosz gázkoksz, legolcsóbb napiáron **KELLER FATELEP** Noviszád Strand put Telefon: 24-17.

— **Farkasok és vaddisznók az olasz Rivierán.** Milánóból jelentik, hogy a szokatlan hideg folytán az olasz Riviera hegységeiből tömegesen jönnek le a farkasok és vaddisznók. Nava környékén valóságos hajtóvadászatot indítottak és rengeteg farkast és vaddisznót ejtettek.

— **Álarcos rablók vakmerő betörést követtek el a berlini Mercedes irógépgyárban.** Berlinből jelentik: A Mercedes irógépgyár irodahelyiségébe tegnap délután az ebédidő alatt több álarcos bandita hatolt be. Az irodában csupán egy gépirókisasszony tartózkodott, akit a rablók leütöttek, majd feltörték a pénzszekrényt és minden készpénzt és értékpapírt elvittek. Munkájuk végétével benzinnel leöntötték a butorokat és meggyújtották. A gépirókisasszony csakhamar magához tért és fellármázta a házat. Hamarosan megérkeztek a tűzoltók is, akik azután eloltották a tüzet. A banditáknak sikerült elmenekülni.

— **Eljegyzés.** Zébbits Károly és Lukács Mariska jegyesek Noviszád (Minden küllön értesítés helyett).

APOLLO-ban még csak ma:

A gorlicei hadbíróóság

A háboru utáni időkből, a német-orosz határon, 7 felvonásban.

Tűzifa Szén

Prima szerémi tűzifa vágva, hasítva, házhoz szállítva, felsősziléziai dió kősz. Porosz darabos szalon kőszén. Retorta faszén száraz, pormentes, legolcsóbb arban, vagonitételekben is kapható

Vinkovits fatelepen

Novi Sad, Örmény-ut. — Tel. 22-57.

— **Magyar vöröskatoná a noviszádi bíróság előtt.** A noviszádi ügyészség vádat emelt Schäffer Miklós kikindai kőmives ellen hazaárulás címén, mert a magyar vörös hadseregben harcolt 1919-ben a románok, az SHS állam szövetségese ellen. Schäffer bevallotta, hogy tényleg harcolt a románok ellen, de azért, mert kényszerítették rá. A bíróság ezért felmentette. Az ítélet jogerős.

— **A francia hadügyminisztérium nem fogadja el a háboruban résztvevő tábornokok nyugdíjkérvényét.** Párisból jelentik: Painleve hadügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a világháboruban résztvevő több francia tábornokot, akik már beadták nyugdíjaztatási kérvényüket, továbbra is visszatartanak a szolgálatban. A hadügyminiszteri rendelet célja, hogy biztosítsa a francia hadsereg számára olyan régi tábornokok tapasztalatait, akik annakidején mint tábornokok résztvettek a világháboruban.

Valódi bécsi gázkoksz

szobák fűtésére kapható csakis egyedárusítónál, **Krajačević fatelepen** Novisad Telefon 21-65.

— **Elfojtották a francia büntetőszázad zendülését.** Párisból jelentik: A calvy-i büntetőszázad legénységének zendülését sikerült elfojtani. A zendülés elnyomásával kapcsolatosan a Havas iroda azt írja, hogy több ajtót be kellett törni, mert csak így tudtak erőtvenni a zendülőkön, akik eltöröltszolták magukat. Tíz főkolompot magánzárkákba csuktak, a többieket fogházba szállították.

— **Dr. Annau Dezső ideggyógyorvos** különböző külföldi egyetemi klinikán folytatott több évi speciális kiképzés után működését Noviszádon Kralja Aleksandra ul. 16. (Menráth palota) megkezdte. Rendel 9–11, 3–5.

I^o TŰZIFA

PACIK FATELEP, VÁSÁR-TÉR,
Kisfaludi u. 15. TELEFON 26-10.

— **Hamispénz terjesztéséért egy év.** A noviszádi törvényszék tegnap egy évi börtönre ítélte Pinterics Rudolf muraközi földművest, aki hamis pénzt hozott forgalomba.

— **Felmentették a királysértés vádjá alól.** Igics Lázár deszopotentiványi földművest királysértéssel vádolta a noviszádi ügyészség, a törvényszék azonban Arsenijevics Milorad védőbeszéde után, bizonyítékok hiányában felmentette.

Valódi porosz szalon kőszén

szobafűtésre, pormentes, kapható csakis **Krajačević** fatelepen Novisad, Strand-ut. — Telefon 21 65.

— **Érsekké nevezik ki Zadravetz István volt magyar tábort püspököt.** Rómából jelentik: Vatikáni körökben az a hír terjedt el, hogy Zadravetz István volt tábort püspököt, aki mint ismeretes, tábort püspöki állásáról a frankperrel kapcsolatban lemondott és visszavonult egy ferencrendi kolostorba, a pápa legközelebb érsekké nevezi ki és Rómába rendeli. Zadravetz nem kap egyházmegyét, hanem Rómában biznak rá állandó jellegű funkciót.

— **Mindenki művész, aki lakását izlésesen és olcsón rendezi be.** Tehát ne mulassza el megtekinteni Hemler butoráruháza (Safarikova ul. 30.) nagyválasztéku raktárát, főleg az ujonnan érkezett, minden igényt kielégítő, bécsi hálószobákat és ebédlőket.

— A katolikus női liga csoportvezetői kedden délután három órakor fontos megbeszélést tartanak.

— **Halálozás.** Uzv. Prajkó Jánosné sz. Sztranzki Mária 70 éves korában elhunyt. A boldogultban Prajkó János Futak közszere-
tetben álló tanítója édesanyját gyászolja.

— A noviszádi katolikus egyház az elmúlt évben. Az elmúlt 1927. esztendőben a noviszádi katolikus egyházban 409 gyermek (1926-ban 414) született, ebből 227 fiú és 182 leány; meghalt 247 (1927-ben 292) ebből 85 férfi, 93 nő és 69 gyermek. Házasságot kötött 182 pár (1926-ban 147), ebből 57 pár csak polgári házasságot kötött.

Kellemes és meleg otthona

csak akkor lesz ha **gázzal** fűt és főz. 4079 1-6

Montespan ur

(1669.)

Szerelmes Provánsz, hol illat a lég, csak a zefira s a természetnek örökké virágvasárnapja van... Virágos park közepén bátyás kastély pompázik ott a Pyrenék havas bércei alatt, az öröm laka volt ez eddig, mi történet, hogy titen most minden feketébe borul. Ünnepi csendben toulousei kárpitosok sürgőnek hozzák a tartomány minden gyászelmélet s lóhalálában öltöztetik a házat, parkot, még a oyirott bokrok mosolygó szobrait is feketébe. Hamar a cselédség: inasok, komornák, még ti, fehér szakácsok, kukták is mind gyászba bujjatok! Nagy gyász lehet, fejedelménél is több: kiralyi temetés készül itt... Hm, de hát ki halt meg? Fintor az arcokon; csitt, hát persze hogy a férj gyászol, Montespan ur temeti imádott nejét! Valóban? Igazán meghalt volna Montespan marquise? Parbleu, hisz azt se tudtuk, hogy beteg volt... Csend, figyelem, ne fecsegtetek, kezdődik a szertartás, a gyászflóros alabárdok hátrább szorítják a tömeget.

Komor induló szava mellett jön le a menet. Elöl egy érsek, két püspök, sereg szerzetes, oldalt vont karddal marsalok, generálisok, hátul a férj vezeti kézen két kicsi gyermekét. Mögötte sugdosódó, piros sarkas, nagy parókás atyafiság... Középpütt gyászbalдахin alatt aranyleveles marqui-korona ragyog a koporsón, arany az irás is rajta: „La très-haute et très-puissante Dame Françoise-Athenais de Rochechourt, Marquise de Montespan et d'autres lieux... élt 28 évet, requiescat in pace...“

Es mennek, inpozánsan haladnak a gyászfátyolos nyírott bokrok közt. Bgyszerre zökkenés, — itt az ősi kripta; nyílik a bronzkapuja zendül a „Circumdederunt“. Családi cimerez nyolc szolga lép elő... ejnye, beh könnyen emelintik azt a koporsót! Biz' lsten oly könnyen, mintha csak üres volna. Hátha az! Furcsa temetés, senki se sir, a nagy parókák allongéának az árnyékában inkább torz mosoly fintorkodik. Fullánkosan sziszeg a szó:

— Szellems ötlet! Neki, a férjnek, vajóban meghalt a felesége... Messze-messze, Versaillesban a szép szöke marquise ma lett a Napkirály kedvesévé!

Szellems ötlet, valóban, szinte felségbántóan szellems! A toulousei kormányzó lagalább így fogja fel s muskétásokat küld a kastélyba Montespanért. Szegény férj, hahaha, még gyászolni se hagyják... Bizony menekülnie kell; szökik is mentén a temetés után. Oh, nem egyedül: nagyon is csinos menyecskével, toulousei capitoul özvegyével, Neki a Pyrenéknek! A spanyol határon túl a marquis visszanez a szirtes magasból kastélyára. És kacag, kacag... A nagy ravaszka kis tanácsosné érzeleget buvik a vállába:

— Szép temetés volt. Marquis, az ötlet szellems... oly annyira, hogy most már tán el is vehetnél feleségül...?

ELSŐRENDÜ TŰZIFÁT

vágya és hasítva, sziléziai diókokszot, porosz kockaszinet legolcsóbban házhoz szállítanak **Schwarz Testvérek**, Ribniji trg 11. Telefon 20-09.

Schubert centennárium

Ludwig v. Beethovennek, a zenei birodalom királyának, a zenei alkotások legnagyobb mesterének a legeszményibb, legfinomabb és legközvetlenebb érzések megszólaltatójának áldozott az 1927-es esztendőben az egész művelt világ. Az új esztendő, 1928 ismét ünneplésre készül. Ünnepli az utólrhetetlen német dalköltőnek, Franz Schubert halálának 100 éves évfordulóját. Az ő művészi pályája rövidebb ugyan, mint a nagy mesteré; ő nem irt IX. szimfóniát, de azért mégis épügy vagy talán még jobban szintén teljesen összeforrt a német néppel. Csodálatos varázsereje dalaiban van. Ő a modern dal legkiválóbb és legnépszerűbb mestere. Csodálatos báj, szinte túlaradó melódia az érzés eredetisége, üdesége és frissessége jellemzi az dalait. A nagyszámú dalon kívül irt szimfóniákat, operákat, quartetteket, zongora-szonatákat és több misét. Mégis elsősorban mint dalköltő él a köztudatlan és dalai szerezték nagy közkedveltségét.

Bécs, ahol a mester működött és meghalt, nagyban készül a Schubert-centennárium méltó megünneplésére. A hiresebb egyházi kórusok újév napján és az utána következő vasárnapokon az ő miséit adják, a hangversenytermek is Schubert műveit tüzték ki műsorra. A nagy mester emlékének áldoz a kulai „Cecilia“ egyházi énekkar is, amikor eleget tesz a bécsi zenei világ közóhajának és újév napján Schubert „Deutsche Messe“-jét adja. Azt hisszük, a kulai „Cecilia“ ezzel a Schubert-ünneplésben uttörő lesz az egész környékben. A kar kitünő szervezete, fegyelmezettsége, melyet korábbi vezetőjének, Negele káplánnak és mostani karmesterének, Schmidt kántornak köszönhet, messzire kiemelik a környék énekkarai közül és képessé tették arra, hogy az épen nem szerény igényű Griesbacher misékkal is megbirkózzék és most is biztosítékot nyújt, hogy a „Deutsche Messe“ előadásával méltóan fogja ünnepelni a német mester emlékét.

Kozmetika

Az arcbőr ápolása

Sok pénzt és még több türelmet áldoznak a nők, hogy megtartsák bőrük finomságát, fiatalosságát és szép színét.

Próbálkoznak különféle mosdóvizekkel, krémmel, puderral, kenőccsel, különféle hirtetések szépítő szereivel, leggyakrabban minden eredmény nélkül; először is azért, mert ezek a szerek rosszak, másodsor azért mert minden módszer nélkül, csak úgy találmokra alkalmazzák.

Sokan kémiai segédeszközt kérnek, aminek, hogy hatásos legyen belső kezeléssel kellene összekötve lennie.

A bőr szépítésének első feltétele a vér tisztítása. A vért meg kell szabadítani minden tisztátalanságtól, ami a keringésben gátolja. Vért tisztító szerek a hashajtók, vért tisztító teák különösen a keserűek, például a diófa tea. Egy ilyen kura után a bőr színe tiszta, szép és egészséges lesz.

Csak egy ilyen kura után gondolhatunk arra, hogy az arc valamely szépséghibáját krémmel vagy más eszközzel meggyógyítsuk. Erről a jövő alkalommal fogunk részletesen beszélni.

A levegőnek lehet jótékony és káros hatása a bőrre, annak hyeniája és hőmérséklete szerint. A levegőben sok a káros bacillus, betegségszira, miket a bőr szivacsos anyagánál fogva magába szív.

A bőr színére, frissességére káros hatással van a szél, a hideg levegő, a nap és a nagy hőség.

Az arcot védeni kell a levegő tisztálansága, atmosphaerikus változásai ellen jó krémmel, puderral, azon feltétel alatt, hogy ezek nem tartalmaznak maró, vagy mérges anyagokat.

1° Folyadék használata.

2° Zsirtartalmu anyagok alkalmazása.

3° Száraz módszer.

A száraz dörzsölés, vagy dörzsölés zsiros anyaggal, kezdődjék mindig az állnál és folytatódjék lassan a homlok felé, hogy az arcbőr behorpadását megakadályozzuk.

Az arcbőr gondozásának legfontosabb feltétele, hogy azt reggel és este antiseptikus oldattal (1 gramm permanganate 2 liter forralt vízben össze keverendő), melybe hydrop-hile-os vattát mártunk gyengéden lemosunk, ugyszintén a nyakat is, a szem körülötti részt is, de a szemet nem. Egy másik vattával, melyet sós vízbe mártunk, megmossuk az orrt és kimossuk az orrlyukakat.

A víznek mindenkor forraltnak kell lennie.

A hideg víz nagyon jó a fiatal bőrnek, de legelőnyösebb ha a víz hőfoka egyenlő a szoba levegőjével. Meleg víz felélénkíti a fáradt fejbőrt.

Bárminő legyen is a hőmérséklete annak a víznek amit mosdásra használunk, a lemosást kövesse mindig élénk dörzsölés törölközővel vagy kissé vastagabb szálu vászonkendővel.

A tiszta mosdóvízbe önthetünk korpásvizet, vagy finom rizslisztes vizet (1 liter vízbe 1 marék korpát teszünk, a korpa az edény fenekén marad és csak a tiszta vizet öntjük a mosdóvízbe.) Az arc külső tisztítása után bekenhetjük tejkrémmel, vagy egyet azok közül, melyeket a jövő alkalommal fogok ismertetni.

A mosdásnál nem kell tulságos sok szappant használni, mert az némely bőrre izgató, hamvasztó hatással van.

Egy párisi

Noviszádi terménytözsde (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai 77-78 kg-os d. k. kötés 297-50-307-50, bácskai 78-79 kg-os d. k. kötés 300-310, bácskai, Tisza 79-80 kg-os d. k. kötés 302-50-312-50, bánáti 78-79 kg-os, d. k. kötés 295-305-, szerémi, 77-78 kg-os, d. k. kötés 297-50-307-50, szlavóniai, 77-78 kg-os d. k. kötés 300-310. Rozs, bácskai, 72, 2%, d. k. kötés 285-295, Árpá, bácskai 65-66 kg-os d. k. 245-250, bácskai, 68-69 kg-os, d. k. kötés 265-270, szerémi, 65-66 kg-os, d. k. kötés 245-250, szerémi, 68-69 kg-os, d. k. kötés 265-270. Zab, bácskai, dupl. kassza kötés 250-260, bánáti, duplikát kassza kötés 250-260-, szerémi, duplikát kassza kötés 250-260. Tengeri, bácskai öreg, d. k. kötés 225-230, bácskai, új, min. gar. d. k. kötés 215-225, bácskai, új, I. dupl. kassza kötés 220-227-5, bácskai, új, III-IV. d. k. kötés 235-245, bácskai, új, IV-V. d. k. kötés 240-247-50, bácskai, fehér, dupl. k. kötés 235-245-, bánáti, új, min. gar. d. k. kötés 215-225-, bánáti, új, I. Vrsac par. d. k. 220-227-50, bánáti, új, III-IV. d. k. kötés 235-245, bánáti, új, V. dupl. kassza kötés 240-247-5, szerémi, új, min. gar. d. k. kötés 215-225-, szerémi, új, I. d. k. kötés 220-227-50. Buzaliszt, bácskai 0-ás gg és g d. k. 425-437-5, bácskai, 2. sz. kenyérliszt d. k. kötés 405-415, bácskai, 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 385-395, bácskai, 6. sz. kenyérliszt d. k. 317-50-325, bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 260-270, bácskai, 8. sz. takarmány. d k kötés 200-207-50. Buzakorpa, bácskai, jutazsákban d k 195-200, szerémi, jutazsákban, d. k. kötés 195-200, szlavóniai, jutazsákban, d. k. kötés 195-200. Bab, bácskai, új, fehér, 2-3 %-os d. k. kötés 360-365, szerémi, új, fehér 2-3 %-os d. k. kötés 360-365, fehér, új kézzelválogatott d. k. kötés 375-380.

Irányzat: változatlan.

Forgalom: 1 vagon rozs, 35 vagon ten-
geri.

MOZI

Pillanattfelvételek a film világból

Cirkusz és film

Amint a színpad, úgy a cirkusz is már nem egy művészt adott a filmnek. Így csak a Paramount egymagában három színészt vett át a cirkusztól: Wallace Beeryt, Chester Conklyt és Ford Sterlinget, (nem tévesztendő össze a font sterlinggel), akik nagyon szívesen emlékeznek vissza azokra az időkre, amikor még a cirkuszban dolgoztak.

Wallace Beery cirkusz pályáját az elefántok számára való vízfordással kezdte. Nem egyszer volt valósággal kétségbeesve az elefántok olthatatlan szomja miatt és szinte érthetetlen volt előtte, hogyan lehet ilyen óriási mennyiségű vizet elfogyasztani. Később istállószolgá lett, öt dollár heti keresettel, majd akrobata, később pedig, mielőtt a filmhez került volna, mint variété énekes működött.

Chester Conklin valamivel elővigyázatosabbnak mutatkozott pályája kezdetén, amennyiben elefántokhoz soha semmi köze nem volt, hanem, miután 16 éves korában a szülői háztól megszökött, mindjárt bohóc lett, ahonnan azután utja a variétén keresztül a filmhez vezette.

Ford Sterling szintén az elefántok itatásával kezdte pályáját és rövid tartamu bohócmestersége után vedlett át filmszínészé.

Olykor-olykor, amikor a Paramount műtermekben valamivel jobb a hangulat, az érdekes trió szívesen szolgál mutatványszámmal régebbi művészetéből a filmművész-kollégáknak.

Nők a filmnél

Legtöbben abban a hiszemben vannak, hogy nők csak mint színészek szerepelnek a filmnél. Pedig a filmben ma már a legmagasabb helyeken találunk nőket vezető állásokban.

A Paramountnak már női rendezője is van Dorothy Arzner személyében, aki Louise Longgal és Ethel Dohertyval együtt ugyszólván a Paramountnál nőtt fel.

Miss Long és Miss Doherty eredetileg tanítónők voltak és gyorsirónői minőségben helyezkedtek el a Paramountnál; ma pedig mindketten szcenáriumokat írnak. Így Miss Long a legújabb Florence Vidor filmhez, Miss Doherty pedig a legújabb Esther Ralston filmhez írta a szcenáriumot.

Szerencse a szerencsétlenségben

A filmfelvételek korántsem annyira veszélytelenek, amint azt a közönség elképzei. Egy márciusban bemutatásra kerülő First National Film felvételeinél Richard Barthelmess, a film főszereplője, a lábát törte. A filmtársaságra nézve pedig nagy szerencse, hogy a felvételeket folytatni tudta, mert minden elvesztett felvételi nap 5.000—10.000 dollárjába került volna. A felvételeket annál is könnyebben folytathatták, mert Barthelmessnek a filmen páciens szerepe is volt és azokat a jeleneteket készítették el, amelynek különben is a kórházban kellett volna történniük, ami természetesen megint csak a műteremben volt berendezve.

A nehéz jelenet

A közönség azt hiszi, hogy csak a nyak-törő jelenetek nehezek. Vannak a filmnél más-fajta nehézségek is. Egy filmben például Eleanor Boardman játssza a főszerepet. Rendezője ennek a filmnek King Vidor, a művész nő férje. És itt kezdődik a nehézség. John Gilbertnek többek között az a szerep jut, hogy Eleanor Boardmant megcsókolja. Megkísérelte egyszer is, kétszer is — nem ment. Azaz, hogy King Vidor úgy találta, hogy nem csókol eléggé forrón. „Több temperamentummal!”, kiáltotta oda John Gilbertnek. És a szegény Eleanornak újból és újból meg kellett játszania a jelenetet. És így kellett ezt a csókolást nyolcszor végig-

csinálni, míg végre nagy nehezen, mindannyiok nagy meglepedésére, sikerült.

„Sohasem hittem volna” — mondotta John Gilbert teljesen leverten —, „hogy egy nőt megcsókolni ennyire nehéz legyen. Bocsáss meg kedves King, hogy ennyi nehézséget okoztam, de hát egy hölgyet — a férje jelenlétében megcsókolni mégsem oly egyszerű dolog.” És csak el kell képzelnünk magunkat John Gilbert helyzetében és igazat adunk neki.

A dzsungel királya

Mindannyiunkban él a messze távol, a kalandok és rejtett vidékek iránti vágy.

Bár amióta az emberi elme, mely az autóval ismeretlen országokat szel keresztül, repülőgépek segítségével pedig az óceánok roppant messzeségét győzte le, a világot jóval kissébbé tette, mindamelllett vannak még vidékek, melyeket emberi láb még nem taposott és elképzelhetetlen kalandokat és csodákat rejtenek magukban. Az emberek itt majd a legbensőségesebb egyetértésben élnek a természettel, majd pedig a legádázabb harcot vívják ellene. Állandó küzdelmet kell folytatnia a dzsungelben tomboló tigris-, párdúc- és kigyókkal.

Az észak-sziámi Nan-vidék még majdnem kivétel nélkül dzsungel, ahol a benszülöttek a lao-k, akik a dzsungel szélét lakják, a vadállatok ellen, amelyeknek ugyszólván ki vannak szolgáltatva, szüntelen küzdelmet folytatnak.

Mégis azonban az emberi ész és agyafurtság — ami ugyan ezeknél a primitív népekénél meglehetősen korlátolt — a legtöbb esetben győzedelmesen kerül ki ebből a mindkét oldalon fáradhatatlan szívósággal vívott küzdelemből.

A dzsungel királya azonban nem tigris, amelytől ugyan rettegnek és sok bajt is okoz. A dzsungel királya — Chang. „Chang” a szó szerinti fordítása az „elefántnak” a sziámok nyelvén, ami a benszülötteknél többet jelent, mint nálunk. Az elefánt náluk egyértelmű az iszonyattal, rettegéssel és veszedelemmel. Mert amennyire jámbor a megszelidített elefánt, oly félelmetes a vad fajtája, mely elpusztítja a rizstermést és a lakosságot éhségbe és nyomorba dönti.

Az egyedülálló ember vagy család tehetetlenül áll ezzel az állattal szemben, sőt még egy egész falu is igen nehezen tud ellene védekezni, amikor csordába verődve végigszáguldanak rajta és mindent, ami utjukba akad, a szó szoros értelmében, a földdel egyenlővé taposnak, elpusztítva falut és ültetvényt egyaránt.

A lao-okról és Changról két fehér ember hozott hírt. A két fehér ember közel két évet töltött Sziám belsejében, hogy leirhatatlan veszedelmek és nélkülözések között, az ember és a vadon között dúló harcot a felvevőgép lencsén át megerősítsék. A két fehér hős neve Merian C. Cooper és Ernest B. Schoedsack, akiknek sikerült egy vad elefántcsordáról 25 méteres távolságból felvételeket készíteniük. Gödröket ásattak, amelyek fölé fatörzseket helyeztek és így „kapták le” az örült iramban tovaszárguló elefántcsordát. Sikerült nekik egy tigrist a készülék elé csalni és egy üldözésnek, melyet egy párdúc folytatott egy benszülött ellen, minden fázisát végigkísérniük. Miközben a benszülött halálfélelmében egy fára kuszott fel, amelyet a párdúc gyökerestül akart kitépni, Schoedsack, egy bokorban elbujva, 10 méter távolságból fotografálta ezt az idegtépő jelenetet, míg aztán Cooper egy jó találattal megszabadította a lao-t az irgalmatlan ragadozótól.

Két évig dolgozott ez a fáradhatatlan két ember a Paramount e csodaművén, mely a dzsungel királyának a tiszteletére a CHANG nevet kapta. Ez a film, mely a nézőt szinte megfosztja a lélekzetétől és annyira magával ragadja, az emberi agynak a hatalmas természettel szemben való fölényét illusztrálja és szemünk elé tárja, hogy a lao-k hogyan csalják kelepcébe a veszedelmes elefántokat, amelyeket aztán szelid háziállatokká idomítanak.

**Hirdessen
a Délbácskában!**

CSAK
Dr. OETKER féle
= BACKIN =
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve megküldi!

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

féle képes receptkönyv, 200 elsőrangú recepttel, 51 képpel. Ára 5 dinár. Mindenütt kapható, esetleg közvetlenül

Dr. Oetkernél, Maribor.

Régi magyar temetők írásai

Átkozott sorom volt
Nékem Mike Pálnak
Fináncz meg a zsidó
Meg meg ekzekváltak
Itt e hantok alatt
Nincsen immár kamat
Aján'om magamat.

Gazda Csomós János
Ugy ért gyászos véget
A csürje kigyulladt
Ő meg benne égett
Saját két bornyával
Ott beszorulának
Szörnyű esetje ez
A halandóságnak.

Én Tuba András
E sirba tértem
Sajátul lakom
Nem pedig bérben.

Bizony furcsa némely halál
Olyan mint a mókusmadár
Vala nevem Bodó Ferke
Elnézésbül vertek fejbe
Mert hát akik nekem estek
Zöld Pestára leselkedtek
Leütének engem végül
Így hóttam meg szévésségbül.

Én Kerekes Sándor
A hetedik voltam
Ki Visken az idén
Késelésbe hóttam
Hej ha a kezembe
Vóna még egyszer kés
Még szebb vóna Visken
Az idei termés.

Itt nyugszik Bugyi György
Dinnyecsősz volt Téten
Ezen hévatalban
Nem lehetett télen
De most urrá lett hogy
Halálba sodródott
Alhatik fényesen
Akárcsak az grófok.

Cserepes András
Leült a székre
A gutatítés
Egy helyben érte
De az vót itten a
Nagyobb és főbb dolog
Előbb az hordóval
Ígen tanácskozott.

Boldog Ujévet Kiván

vevőinek, vendégeinek, ismerőseinek:

Holik Rudolf divatáruháza, Novisad	Hölzel Simon szabó, Novisad	Dornstädter cukrázda, Novisad
Milutinović Laza és Slavko divatárkereskedés, Novisad	„R A D“ Novisad, Jevrejska u. 14.	Burghardt Dániel rövid, kötött és diszműáru üzlet, Novisad
Guttman Alex. szállító, Novisad	Schwarcz Vilmos uri és női divatáru kereskedő, Novisad	Bachinger István könyvkereskedő Novisad, Njegoševa u. 14.
Klein és Freygang órás és ékszerész, Novisad	Lorsdorfer Robert fűszerkereskedő Novisad, Futoški put 22.	Milovanovics György szücs mester Novisad
Fischer J. és Fia Novisad	Tausch János órás és ékszerész, Novisad	
Mezei Ziga Fehér Ökör vendéglős Novisad, Futoški put	Just Gyula Tel. 20-95. írógépkereskedő Novisad, Kr. Petra u. 30.	Rista Draganić „Sloga“ cukorkagyár tulajdonosa Novisad, Almaška u. 5.
Kovács János fűszer és csemege üzlet Novisad, Magyar u. 60.	Haberszak Miklós oltár építő és műaranyozó Novisad, Temerinska 16.	Truppel Béla hangszerkereskedő, Novisad
Marijas Sámuelné vegyeskereskedés Novisad, Cara Dušana 78.	Szücs Ferenc vendéglős „A vig tűzoltóhoz“ Novisad, Nemačka ulica 17.	Acin Szvetozár cipész Novisad, Žitni trg 20.
ELITE KÁVÉHÁZ Várady Lajos Novisad	Knippl György fűszerkereskedő Novisad, Futoški put	Martinovics Ferenc borbély és fodrász Novisad, Futoški 74.
Neupauer István fűszer és csemegeüzlet Novisad, Futoški put	Pašić György női szabó Novisad, Jevrejska 15.	Pušić Emil fűszer és csemegekereskedés Novisad, Futoški put
Warnuss Pál fűszer és csemegekereskedés Novisad, Magyar u. 62.	Marijas Sámuel vendéglős Novisad, Cara Dušana 78.	Lustig Lajos bank és váltóüzlet, Novisad
Soós Albert vendéglős Novisad, Ustavska 39.	Sarbak János angol úri szabó Novisad, Kr. Alexandra 25.	Lemler József vendéglős Novisad, Futoški put 99.
Weisz Ádám borbély Novisad, Futoški put 45.	Ábrahám Ignác fodrász mester Novisad, Futoški put	Buchmüller István ékszerész és órás Novisad, Kralja Petra 18.
Fehér Vilmos vendéglős Novisad, Dudarska 35.	Strajkov Milán „Slavnić“ vendéglő tulajdonosa	KARDOS hirdető iroda, könyv és lapterjesztő vállalat Novisad, Vilsonov trg 7. — Telefon: 23-70.

Boldog Ujévet kívánok
t. vendégeimnek, jóbarátainak és ismerőseimnek
Laky József vendéglős.

Boldog Ujévet kíván
„Odeon“ mozi Ruhatárosa
Jánosiné.

Boldog Ujévet
kiván
Jancselics Péter, Linde étterem bérlője.

Boldog Ujévet
kivánok tisztelt vendégeimnek és jóismerőseimnek
Herbst Péter
Darányi telep „Csokota“ vendéglőse.

Boldog Ujévet
kivánok
Tisztelt vendégeimnek és jó ismerőseimnek
Grieser Péter, borbély, Magyar ucca.

Szerencsés és Boldog Ujévet
kiván t. vendégeinek és jóismerőseinek
Szikora J. és Családja
vendéglős Streljačka (Lövész) u. 53.

Boldog Újévet kívánnak

Összes vevőknek, üzletbarátainknak és ismerőseinknek:

Raletić Miloš

rőfős divatáruháza

Novisad

Monašević Dušan

diszműáruháza

Kr. Petra 30.

Novisad

Ertl Bálint

órás és ékszerész

Novisad, Kr. Petra u. 30.

Dietrich Frigyes

bőrdiszmű kereskedő

Novisad, Kr. Petra u. 30.

Nišević Sava

vaskereskedő

Kr. Petra u.

Novisad

Klemm Béla

kárpitos és diszítő

Futoski put 40.

Novisad

Bernold Sylvester

vasszerkezeti és redőnygyár

Novisad

Stolcz Károly

vendéglős, Novisad

Kr. Marija épülete

„BRISTOL“

az SHS. állami osztálysorsjegyek árusítója
Željeznička u. 27. Novisad

HOTEL CENTRAL

M. SINGER

NOVISAD

WEISZ ISTVÁN

borbély és fodrász

Novisad, Kr. Petra u. 30.

BRAĆA MARER

Parfumeria

Novisad, Kr. Petra 15.

Mocko i Drug, Novisad

Jevrejska ul. 13

igen tisztelt vevőknek, ismerőseinek és barátainak
boldog újévet kívánnak s egyszersmind ajánlják
elsősorú cipőkészítményeiket. Győződjön meg Ön is

„Papyrus“ könyvkereskedés és Schmolka hirdetőiroda

NOVISAD.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN

Fuks Oszkár, a

közlönyes bélyegzőüzlet tulajdonosa.

SCHAL IGNÁC

fodrász

NOVISAD, Ustavska ul. 54.

„AUTOCAR“

műszaki vállalat

NOVISAD, Trifkovičev trg 5.

WINKLE söröző és étterem

TORER GYÖRGY

Novisad.

BRAĆA KRAJAČEVIĆ

fatelepe

NOVISAD, Strand ut.

ČURČIĆ DRAGUTIN

fűszer és csemege üzlet

Novisad, Kralja Petra ul. 10.

Novaković Testvérek

ruhakereskedők

NOVISAD, Pašičeva ul. 3.

Kopolović József

vendéglős

Novisad, Futoški put.

Letić i Mišić

divatáruháza, Novisad

Kr. Aleksandra ul. 4. Városháza mellett.

TOMAS EMIL

cipészeti műhelye

Novisad, Kralja Petra ul. 19.

Schaner Eduard

hentes és mészáros

Novisad, Temerini ut.

Grujić Slavko

vegyeskereskedése

Novisad, Jovana Subotića ul. 20.

„Reklám“ hirdetőiroda

Novisad, Vilson trg. 7.

Vendégeimnek, ismerőseimnek és jóbarátainknak

KOTT JÓZSEF

vendéglős Laze Telečkog ul.

BOLDOG ÚJÉVET

kívánok kedves vendégeimnek és jóbarátainknak
DROPKA FERENCNÉ vendéglős.

Tisztelt vevőimnek

Boldog új évet kívánok

GAUS KÁROLY hentes és mészáros mester

Novisad, Žitni trg 14.

Tisztelt vendégeimnek és ismerőseimnek
boldog új évet kívánok

MILATA JÁNOS, vendéglős

Novisad (a Kórházzal szemben)

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁNNAK

Cvejanović i Šuštran

férfi szabók

NOVISAD, LAZE TELEČKOG UL. 3.

Vevőinek és ismerőseinek

Boldog újévet kíván

BRITTIG JÓZSEF, hentes és mészáros

Novisad, Kr. Petra ul. 22.

Tisztelt római katolikus valásu vevő-
inek, ismerőseinek és barátainak

BOLDOG ÚJÉVET

kíván V. KOLARSKI, fűszer csemege és
gyarmatáru kereskedése NOVISAD.

Boldog újévet

kíván t. vevőinek és ismerőseinek

PUTNIK KROJAČ, Novisad

Kralja Petra ul. 7.

Jóbarátainak, vendégeinek, ismerőseinek és jóakaróinak
Boldog újévet kíván
 Stefánia Botos vendéglős.

Vevőinek és barátainak boldog újévet kíván
A. Malčić uri divat szabó
 NOVISAD :-: :-:
 Trg Oslobođenja 4.

BOLDOG UJÉVET
 kíván vevőinek
LIBISCH JÁNOS, SÜTŐMESTER
 Sljukina ul. 1.

Vendégeinek és ismerőseinek
BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Vaszilyev Mihajló
 „Moszkva“ (azelőtt Wagner) tulajdonosa.

Tisztelt vendégeimnek és ismerőseimnek
Boldog újévet kívánok
KOCH J.
 fodrász és borbély, Novisad, Njegoševa 2.

Nyílt-tér*)

Köszönetnyilvánítás
 Alulírottak ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtetetlen jó anyánk, nagyanyánk stb.
PEIKERT ZSUZSÁNA
 elhunytá alkalmával virágadományokkal és részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, külön köszönetet mondunk a noviszádi önkéntes tűzoltóegyesületnek és a methodista énekkarnak, valamint dr. Hempt urnak, aki első segílyt nyújtott.
 A gyászoló család

Felhívás
 Spét Ferenc-féle Novisad, Vojvode Bojovića-ül. 11. szám alatt levő borbélyüzletet átvettem és kérem az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket 8 napon belül nálam jelentsék be, mert később érkezett bejelentéseket nem vehetek figyelembe.
 Novisad, 1928. január 1.
Erdelján Milán

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Olcsó vacsora!
 Naponta friss, 10-féle étel étlap szerint D. 12.—
 Restoracija Amerika, Svetislav Pešić
 NOVISAD, Kralja Petra-ulica 20. szám.
 Saját termelésű bor éttermen kívüli kimérésre is literenként Dinár 12.

Van szerencsém az érdeklődők figyelmét felhívni, hogy e hó 10-én
női szabászati tanfolyamot
 rendezek. Kiváló tisztelettel:
Pašić uriszabó Novisad, Jevrejska 15.
 Tanuló leányokat felveszek

Apró hirdetések

Egy szó 1 dinár, VASTAG BETŰ 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

ELADÁS

Meleg gyapjutarok
 legolcsóbb bevásárlási forrása

AVRAM SCHIFF

zsák, ponyva, zsinag

nagykereskedő

Novisad

Telefon: 24—03. — Sür: gőny: Jutešif

Vizmentes köpenyek bányászok, kocsisok stb. részére.

Kérjük egyben t. vevőinket és az érdekelteket, hogy komlózsinag szükségletüket idejében jegeztessék elő nálunk!

Teljesen új FRAKKÖLTÖNY, elsőrendű kidolgozásban, olcsón eladó. Grünberger Mór, Kralja Alexandra ul. 13.
 31—1

KOMPLETT FÜSZERBERENDEZÉS eladó. — Weiss, Laze Kostića u. 28.
 64—1

Részletfizetésre
 adunk Önnek mindent, amire szüksége van, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett u. m. az összes

Ruházati cikkek:
 Textilárut, Selyemárut, Szövetet stb.
Háztartási cikkek:
 Butort, Szőnyeget, Fügőnyt, továbbá ÓRÁT, ÉKSZERT, EVŐESZKÖZT, SERVIKEKET
NATHAN WEISZ I SIN
 Novisad, Futoski put 44.

Szerkesztésért és kiadásért jelei
TOMÁN SÁNDOR

HIRDETÉSEK

Elsőrendű étkező
BURGONYA
 100 kg-ként D. 140.— és 160.—
 házhoz szállítva. Ugyanott
VÖRÖSHAGYMA
 és
TAKARMÁNY BURGONYA
 kapható
A. Simon, Ustavska (Alkotmány) u. 41.

KIADÓ

SZOBA, KONYHA ki-
 szolgálat ellenében kiadó.
 Cím: Schmolka hirdető-
 irodában, 32—1

1 HENTESÜZLET be-
 rendezéssel együtt kiadó.
 Cím: Sibinjani Janka uc-
 ca 29. 63—1

SZOBA, KONYHA lakás
 kiadó Petőfi-jeva (másod-
 dik zsák ucca) 20. szám.
 Beköltözhető azonnal.

KERESLET

Tisztességes BEJÁRÓNÓ
 felvétetik. Cím a kiadóban.

HÁZASSÁG

KERESKEDŐ ÖZVE-
 GYE, csinos, 40 éves,
 huszezer dinár készpénz-
 zel, 3 szobas lakberende-
 zéssel FÉR/HEZ menne
 45—50 éves, biztos egis-
 tenciájú, vagy nyugdíjas
 uriemberhez. „Nem ügy-
 uőki hirdetés“ jelgőjű le-
 veleket a „Délbácska“
 kiadóhivatala továbbit.
 4178 1—2

ÁLLAST KERES

Férfi és női MASSEURE
 és PEDIKÖRÖZŐ ajánl-
 kozik házakhoz, eddigi
 működéseiről miniszteri
 és orvosgyetem által ki-
 állított elismerő okmá-
 nyokkal rendelkezik. Ké-
 rem a nagyérdemű közön-
 ség szives pártfogását.
 Reh Franja, Novisad, So-
 kolska ul. 19. szám.
 51—1—3

VEGYES

ELVESZETT egy kis
 aranyóra december 30-án
 Financijska Direkcijától a
 „Korso“ moziig terjedő
 utvonalon. Kérem a be-
 csületes megtalálót, adja
 le A. Asijer, Novisad, Vil-
 son trg 1. slati Speranski-
 nál. 66—1

INGYEN mintacsomag
 Dostal pipere gyöngy-
 porából. Egyszeri hasz-
 nálat elég. Bóratka,
 pattanás arctisztítástan-
 ság eltűnik. Küldjön 2
 dinárt bélyegben por-
 tóra. KEMIKALIJA No-
 visad 144. Gyógyszer-
 tárákban, drogériákban
 20 dekas eredeti karton
 25 dinár.

Jóralavó tanoncokat

felvesz

Leopold Schönberger i drug
 butorgyára, Kölcei-u. 20—22.

Megbízható
Ügynököket (nőket)
 magánfelek látogatására
 azonnal felvesz

„ELITA“ gyári lerakat
 Novisad, Miletićeva-u. 19.

Borbélyüzlet átvétel

Van szerencsém t. barátaimat, ismerőseimet valamint a t. nagyérdemű közön-
 séget értesíteni, hogy Novisadon a Voj-
 vode Bojovića-ucca 11. szám alatt levő
 Spét Ferenc-féle borbélyüzletet 1928. ja-
 nuár hó 1-től átvettem. Kérem a szives
 támogatást és vagyok kiváló tisztelettel:
Erdelján Milán

Diesel-motor

kezelésében jártas több évi gyakorlattal bíró

gépész

privát villanytelepre azonnal felvétetik.
 Fizetési idény és működés megjelölésével
 ajánlatok „Gépész“ jelgőre Kardos
 hirdetővállalathoz Novisad, Wilsonov-trg. 7
 58 intenzendők 1—2

RELIF festéshez

mindenféle anyag legjutányosabban kapható
Bröder és Kovács-nál
 4170 Novisad, Futoski-put 43. 1—2

Mérlegképes könyvelő

ki több éven át nagy jugoszlavai iparvállalatnál
 mint főkönyvelő működött, magyar, német és
 szerb nyelvtudással, azonnali belépésre Novi-
 sadon állást keres. Megkereséseket „Főkönyvelő“
 jelgő alatt SCHMOLKA hirdetőirodába Novisad,
 Jevrejska 7. kér. 4184—1—3

Valódi RÓZSABURGONYA és VÖRÖSHAGYMA

legolcsóbb bevásárlási helye Temerini ut 26. és
 Futoski put 43.
J. BRÖDER-nél. Telefon 20—84.

Urak és utazó hölgyek

kerestetnek, akik állami értékpapírok eladásával
 foglalkoznak, vagy foglalkozni akarnak. Saját ér-
 deküik, hogy személyesen keressék fel cégünket.
 Magas fizetési feltételek utazók részére, melyeket
 egyetlen hazai intézmény sem adhat. Biztos
 egzisztenciát, magas keresetet nyújt
Reprezentacija Gradj. Banka, Gëza Simon
 4234 NOVI-VRBAS, Kralja Petra 346 1—4

NOVOSADSKA KREDITNA ZADRUGA

előbb UJVIDÉKI HITELSZÖVETKEZET
 Dudarska (Epres) u 18.
 Működését újlag megkezdette. Elfogad be-
 téteket magas kamatozással. Heti betétek
 5 dinártól felfelé. Folyósít kölcsönöket váltóra
 és betáblázásra.

Üzletnapok:

Minden kedden délután 5—7 óra.
 Minden csütörtökön délután 5—7 óra.
 Minden vasárnap délelőtt 10—12 óra.

Az igazgatóság.